

מאת אורי אבנרי

21 באוקטובר 1973

הקנונייה של פושטי הרגל

"הארץ" התמלא במאמרו הראשי על כך שמכל סיעות הכנסת היתה זאת דווקא סיעתנו, בתי-החבר היחידה שגילתה שירות עסקני-מיפלגות כקצינים בכי רים בצה"ל, ערב הבחירות, היא הפרה חמורה של החוק. אבל זה לא היה מיקרה. כאשר יש לחשוף שעי-רווריה ציבורית כזאת, להפעיל את החוק ולהזעיק את הכנסת - מוטלת החובה כמעט תמיד על סיעתנו. פשוט אין שום סיעה אחרת בכנסת המוכנה והמסור-גלת למלא תפקיד זה. וכך קרה שבשבוע שעבר התכנסה הכנסת לשיבה המיוחדת, שהיתה כלי-כולה מוקדשת לבעייה שאנחנו עוררנו אותה - ושבה ניהלה סיעתנו לבד את

יוזמתה של סיעת העולם הזה ויועצה המשפטי מר אבנור זכרון-החבר כי שירות זה מעורר קסיים חוקיים. העובדה כי עגם זה נתגלה רק בשל יוזמתה וערנותה של סיעה בת חברי-כנסת אחד, מעידה על אחרות המימכיל בישראל ועל מידת סעילותן של המפל-גות בכנסת.

"הארץ" 22.11.73

המאבק נגד אחד העיוותים החמורים ביותר במדי-נה - הפוליטיזציה של צה"ל.

זה התחיל ביוזמתו של אמנון זיכרונ, ובמכתב שכתבנו ליו"ר ועדת הבחירות, לרמטכ"ל וליועץ המיש-פטי של הממשלה (העולם הזה 1890). התגובה היתה מיידית: השופט העליון חיים כהן קבע שאנחנו צוד-קים, וכי שירות מועמדי-הבחירות כקצינים בכירים נו-גד את החוק. היועץ המישפטי הודיע לרמטכ"ל שאין ברירה, ויש להעמיד את הקצינים בפני הבחירה להת-פטר מצה"ל - או להתפטר מן העסקנות המיפלגתית. במשך כמה ימים התנהל ויכוח ציבורי. ויכוח מור-זר מפני שהוא התנהל ברובו תוך חרמית הגורם שעורר את הבעייה. כך הזמינה הטלוויזיה הישראלית (ליתר דיוק: הטלוויזיה הישראלית-לילית) את נציגי כל הסיעות לדיון על נושא זה - מילבד סיעתנו. (היה זה אחרי שאותה סוכנות מיפלגתית הזמינה את נציגי כל הסיעות לדיון על ועידת-השלום - מילבד סיעתנו, שטיפלה בנושא זה יותר מכל שאר הסיעות גם יחד). האלוף יריב הודיע שיתפטר מצה"ל. אריק שרון הו-דיע שיתפטר מן הליכוד. ואז נקטו סיעות-הליכוד בתח-בולה פרלמנטרית: גם ביקשו לכנס את הכנסת כדי לזון בנושא הבא: "הצעה לתיקון סעיף 56 בחוק הבחירות לכנסת, שיאפשר למועמד לכנסת על פי בק-שתו בכתב לשרת שירות-מילואים".

כלומר: שלושה שבועות אחרי שהליכוד עשה קנוניה עם המערך (קנוניית בדר-עופר מס' 2) להפ-טיק את כל פעולת החקיקה מטעם חברי-הכנסת, הוא עצמו ביקש לכנס את הכנסת כדי לחוקק חוק מיפלגות. תחילה היה נדמה שהמערך יתנגד מייד ליוזמה זו. אבל המערך פוחד מפני הליכוד. הוא זקוק להסכמת הליכוד כדי לחשתיק את השערוריות של מילחמת יום-הכיפורים. ולכן, בישיבת ועדת-החוק-הביטחון, נעשתה קנונייה: הליכוד לא יתנגד בצורה חריפה להטלת מסך השדויות על ועדת-החקירה שתחקור את מחדלי המיל-חמה, ותמורת זה יסכים המערך לתיקון החוק כדי לאפ-טר לקצינים בכירים בשירות פעיל להישאר עסקני-מי-פג-לנות בעודם ממלאים תפקידים מרכזיים בצה"ל במי-פג-גרת המילואים.

את התמיכה בהצעת הליכוד יזמו, לא במקרה, שלושה חברי ועדת-החוק-הביטחון פושטת-הרגל: חיים צדוק (מפא"י), משה כרמל (אחדות-העבודה) ויעקוב חזן (מפ"ם)!

בתוך המערך עוד נמשך הוויכוח, כאשר התכנסת ישיבת הכנסת. וכך קרה - שוב! - שסיעת-היחיד שלנו נאלצה לנהל את המאבק לבדה ממש, כשהיא משמשת פה לכל "היונים" הנמחדים של המערך, שלא העזו לתמוך בנו בגלוי, ורק הביעו בתעוויות-פניים ובכמה קריאות-ביניים רופפות את הסכמתם לפעולתנו.

"כינוס זה

איננו חוקי!"

נכנסנו לקרב ברגע שהתחילה הישיבה. כאשר הכי-ריו היו"ר על הנושא, קמתי ממקומי: "היו"ר ישראל ישעיהו: הצעה-לסדר לחבר-הכנסת אבנרי. אורי אבנרי: אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אני טוען שכינוס ישיבת-פגרה של הכנסת על הנושא הזה איננו חוקי.

לפני שלושה שבועות קיבלה הכנסת, ביוזמת הליכוד והמערך, הצעת-חוק המשתתקת את הכנסת והמוציאה אותה מאונס פרמנטרית. תקנון הכנסת קובע בסעיף 36 (ב), שהצעה בחתימת 30 חברי-כנסת לכנס כינוס בפגרה דינה כהצעה דחופה לסדר-היום. הצעת-חוק פרטית איננה הצעה דחופה לסדר-היום, ואיננה יכולה להידון כהצעה לסדר-היום. נניח לרגע שהכנסת היתה מחליטה לקבל את ההצעה...

מנחם בגין: אינך מתמצא בטוגיה. הגשנו הצעה לסדר-היום.

היו"ר ישראל ישעיהו: אני אשיב. אורי אבנרי: ...גם כאשר הצעת-חוק פרטית מנו-סחת כאילו כהצעה לסדר-היום, היא נשאת הצעת-חוק. היו"ר ישראל ישעיהו: טעות בידך, חברי-הכנסת אבנרי.

אין עדיין הצעת-חוק פרטית מונחת על שולחן הכנסת. מונחת הצעה לסדר-היום. הצעה דחופה לסדר היום. ונדון בה כדי, כהצעה לסדר-היום. דיון בהצעה דחופה זו מתקיים בכנס המיוחד של הכנסת בפגרה. הכל כדי... מנחם בגין: חברי-הכנסת אבנרי, אתה חושב שאיננו יודעים את החוק?

אורי אבנרי: נגד זה בדיוק אני טוען. אדוני היושב-ראש. אי-אפשר להגיש הצעה לסדר-היום כשהכונה היא לחוקק חוק. אם תתקבל ההצעה לסדר-היום גם אז לא תצא מזה הצעת-חוק, ותהיה זו החלטה ערטילאית. גם אז אי-אפשר יהיה לכנס את הכנסת כדי לחוקק חוק, אלא אם הממשלה עצמה מביאה הצעת-חוק.

היו"ר ישראל ישעיהו: כרגע, בשלב זה, עומדת לפנינו הצעה לסדר-היום. הצעה דחופה, והיא תעמוד לדיון כדי. בכך השבתי לך, ואני דוחה את הצעתך לסדר.

מנחם בגין: זוהי הצעה לסדר-היום. אורי אבנרי: זה לא כתוב כך. מה כתוב כאן? היו"ר ישראל ישעיהו: זה לא דר-שיח.

אורי אבנרי: זוהי הצעה לתיקון חוק. כתוב כך בפירוט. היו"ר ישראל ישעיהו: רשות הדיבור לחבר-הכנסת אברמוב, להנמקת ההצעה.

שערוריית

הפוליטרוקים

הגנרלים-העסקנים

מאותו רגע ניהלתי מילחמת-גרילה. ליוויתי את נאו-מיהם של שלושת דוברי הליכוד הימני - אברמוב,

הדיון בכנסת אתמול היה סוער והופרע מדי פעם בקריאות ביניים על ידי מהנגדי החוק ובראשם מר אורי אבנרי. כן היו חילופי קריאות

"הארץ" 22.11.73

שובל ותמיר - בקריאות שנועדו לשים את הדגש על השאלה האמיתית: שניאור זלמן אברמוב: והוא גם מועמד לכנסת השמינית, הוא יכול לנהל תעמולת-בחירות? מדוע אתה שולל אותה זכות ממועד שאיננו חברי-כנסת? מדוע האפלייה הזאת?

מאיר אביזוהר: זו שאלה מאוד רצינית, אם חבר-כנסת יכול לפקד על אוגדה.

אורי אבנרי: גם חברי-כנסת שמועמד בבחירות - חלות עליו כל המיגבלות החלות על מועמדים אחרים. חברי-הכנסת המשרתים היום בצבא, והמנהלים תעמולה בשם המערך בכל רחבי צה"ל, הם שערוריה בפני עצמה.

שניאור זלמן אברמוב: חברי-הכנסת אבנרי, שאלת הפוליטיזציה בצבא היא שאלה חמורה, ואני מקווה שלא יירחק היום ונדון בסוגיה זאת, אבל היא אינה

מדובר על אחת המכות הנוראות

שירדו על צה"ל, ושחרמו לאסון

של ה-6 באוקטובר...

להנמקת הצעתנו להסיר מסדר-היום את הצעת הליכוד לאפשר למועמדי-בחירות לשרת בצה"ל, אמרתי את הדברים הבאים:

אורי אבנרי: הרשו לי הערה אחת: לפני שלושה שבועות בילבד נתן הליכוד יד לקנוניה לשתק את הכנסת, ולמעשה להשעות את המיסטר הפרלמנטרי בישר-אל. עכשיו, כשזה נוגע לאינטרסים המיפלגתיים שלו, הוא מכנס את הכנסת כל שני וחמישי.

הטוראים חסמו בגופם

רבותי, אני גאה מאוד שהיתה זאת סיעתי, שהעלתה

אלוף שרון: לאן?

(זאב ב"הארץ")

את בעיית שירותם של מועמדי-הבחירות בצה"ל, מפני שזה נוגע ללבליבו של צה"ל. שום פאתוס, אמיתי או מזויף, לא ישנה את העובדה הזאת.

מדובר פה על אחת המכות הנוראות שירדו על צה"ל, ושחרמו לאסון של ה-6 באוקטובר: מכת הפוליטיזציה, מכת המיפלגתיות של צה"ל.

במשך שנים ישבו קצינים בכירים, מפקדים עליונים, וניהלו פלירטים עם מיפלגות. הם חשבו על קאריירות פוליטיות, במקום להכין את צה"ל למלחמה הזאת. בחקירה החשאית שהחלטתם עליה תנסו אולי להעלים זאת מה-ציבור, אבל הציבור יודע שרבים מן האלופים האלה, האחראיים לאסון - במקום לעסוק בצה"ל, ניהלו בשנים האחרונות משא-ומתן על איזו עיריה, על איזה מקום ברשימה של איזו שהיא מיפלגה. זוהי האמת היסודית. עכשיו בא הליכוד ואומר: אנחנו נגד פוי-ליטיזציה, אנחנו נגד מיפלגתיות - בתנאי שזה נוגע לאחרים. כשזה נוגע לי - זה בסדר, זה משהו מיוחד.

מרכזי סורקים: לך טוב, אין לך אלופים. אורי אבנרי: לי יש טוראים, ואני גאה בכך. במלחמה הזאת ניצחו הטוראים והסגנים, ולא האלופים. תאמיני לי. לא האלופים בלמו את הצבא המצרי בגופם!

האוגדה של הליכוד

אדוני היושב-ראש, כל הוויכוח הזה היה בלתי-אפשרי בימי כהונתו של דויד בן-גוריון כשרי-הביטחון.

קשורה בפרשה זו שאנחנו דנים בה היום... הנושא הזה מלכד לא רק את הליכוד, אלא גם את המיפלגה הליברלית העצמאית, גם את המיפלגה הלאומית הדתית; ואני בטוח גם רבים מהמערך.

אורי אבנרי: לבד-עופר זה מתאים! קריאה: בבחירות אלה, שיטת בדר-עופר היא לאורך כל הקו.

שניאור זלמן אברמוב: ...הסערה הזאת מראה חברי-כנסת נכבדים, עד כמה הנושא הזה של פוליטיקה בצבא או צבא בפוליטיקה מסעיר את הבריות; ואני מקווה שאנחנו נחזור לנושא הזה במסגרת המתאימה.

אורי אבנרי: בוודאי, כאשר זה לא יהיה נוגע לכם. כל אחד מתנגד לזה כאשר זה נוגע למישהו אחר. היו"ר ישראל ישעיהו: חברי-הכנסת אבנרי, אני מבקש ממך. אני מוכרח לאחוז באמצעים כדי לקיים